СӨЙ ГОМЕРНЕ, СӨЙ ХАЛЫКНЫ, СӨЙ ХАЛЫКНЫҢ ДӨНЬЯСЫН!

ДУСЛЫК

ОКТЯБРЬ РАЙОНЫ ХАЛЫК ГАЗЕТАСЫ
НАРОДНАЯ ГАЗЕТА ОКТЯБРЬСКОГО РАЙОНА

Газета 1931 елның 1 июленнән бирле чыга | №119 (7448) | 6 октябрь, 1992 ел. СИШӘМБЕ | Бәясе 4 тиен.

ДУСЛЫК

Хөрмәтле укучылар!

Кабат исегезгә төшерәбез: «Дуслык», «Дружба», «Туслах» район газетасына язылу дәвам итә. Газетага үзвакытында язылып калырга киңәш итәбез. Аның еллык бәясе 78 сум.

● Мини—интервью

Бәхәсләр күп булса да...

Үткән атнада, билгеле булганча, Татарстан Республикасы Югары Советының чираттагы сессиясе булып үтте. Аның барышы турында аңлатма бирүне үтенеп телефон аша республика халык депутаты Анатолий Николаевич ЕЖОВ белән элемтәгә кердек.

КОРР. Анатолий Николаевич, сессия нинди законнар кабул итте?

А. Н. Е. Татарстанның җир асты байлыклары һ.б. турында законнар кабул ителде.

КОРР. Сайлаучылар Татарстан Республикасы Конституциясе мәсьәләсен кискен тикшерделәр. Бәхәсләр ничек бетте?

А. Н. Е. Көн тәртибенә куелган һәр мәсьәлә кискен бәхәсләр кузгатты. Тик күп мәсьәлә хәл ителмәгән калды. Конституция белән дә шулай, махсус сессия тикшерүенә тәкъдим ителде.

КОРР. Милек хосусыйлаштыруга кагылышлы законнар турында ни әйтә аласыз?

А. Н. Е. Кызганычка каршы, ул мәсьәләләрдә дә бердәмлеккә ирешеп булмады, законнар кабул ителмәде әле.

Әңгәмәне Р. АЙЗАТУЛЛИН оештырды.

КОТЛЫЙБЫЗ!

Авыл хуҗалыгы производствосын механикалаштыру өлкәсендә уңышлы эшләгәне өчен «Татагропроммех монтаж» трестының Норлат-Октябрь механикалаштырылган күчмә колоннасы мастеры ИВАН СЕМЕНОВИЧ КАЗАЧКОВ Татарстан Республикасының МАКТАУ ГРАМОТАсы белән бүләкләнде.

Кем ничек эшли?

Көзге агрочараларны үткәрүнең барышы.

Мәгълүматлар 1992 елның 5 октябренә. Беренче багана— хуҗалыклар исемнәре, икенче—туңга сөрелгән җирләрне тигезләү, өченче—сөрү горизонтын тирәнәйтү, дүртенче—көзге культивация үткәрүнең торышы (га.)

Синдряков исем.	180	180	—
Ульянов исем.	500	315	—
«Правда»	240	195	—
«Восход»	260	40	60
Мичурин исем.	240	240	—
«Россия»	219	200	130
Хафизов исем.	—	—	—
«Путь к коммунизму»	164	54	163
Муса Җәлил исем.	230	230	—
«Родина»	225	—	—
«Игенче»	—	125	150
«Большевик»	158	15	158
«Заветы Ильича»	360	230	120
«Знамя Октября»	—	—	—
«Алга»	170	90	—
«Комбайн»	265	180	—
XXI партсъезд исем.	180	150	150
«Татарстан»	135	—	—
«40 лет Победы»	—	—	—
«Чишмә»	190	—	—
«Таң»	—	187	120
«Москва»	30	40	—
«Үрнәк»	30	—	—
«Лесная поляна»	—	—	—
«Кондырча»	—	30	30
Кузнецов исем.	—	—	70
«Заря»	900	235	200
«Чирмешән»	80	33	—
«Ленинский путь»	600	250	90
«Беренче май»	200	200	—
«Яшь көч»	—	40	—
«Төрнәс» совхозы	150	100	150
«Мамык» совхозы	—	—	—
«Рассвет» совхозы	—	500	100
«Сөлчә» совхозы	—	130	150
Хуҗалыкара берләшмә	—	200	50
«Дуслык»	60	—	—
Район буенча	5766	4189	1891

Чит кешенең хәленә керү, әрнүен җиңеләйтергә булышу—Раяның балачактан килгән омтылышы иде ул. Шуңа күрә дә, аның үз язмышын медицина белән бәйләве беркемне дә гаҗәпләндермәде. Медицина училищесын тәмамлауга Раиса Иске Чаллы участок хастаханәсенә эшкә килде. Күп балалы крестьян гаиләсендә үскән кыз үзенең хезмәт сөючәнлеге, төгәллеге белән башкалардан аерылып торды. Ә инде бу сыйфатларга аның тумыштан килгән йомшак күңеллеген, шәфкатьле булуын да өстәсәң, коллективта әлеге яшь туташны бик җылы каршылауларын аңлавы кыен түгел.

Ул көннәрдән соң 10 еллап вакыт үтте инде. Әлеге яшь кыз Раиса Николаевнага, ике бала әнисенә әйләнде. Ире (ул да авылда электрик булып эшли) белән бергә яңа йорт салып керделәр. Чын авыл тормышы белән көн итәләр алар. Ә кичләрен һәм бәйрәмнәрдә Раиса авылдашларын җыр белән куандыра. Аның матур тавышы күңелне дулкынландыра. Ул чуваш халык көйләрен бөтен гүзәллеге белән башкара.

Кыскасы, авыл кызының тормышында күп нәрсә үзгәрде. Аның кичерешләре, якыннарына булган мәхәббәте һәм чит кешенең әрнүен җиңеләйтергә омтылышы гына үзгәрешсез калды.

РӘСЕМДӘ: Иске Чаллы участок шифаханәсенең шәфкать туташы Р. Н. Родионова.

● Мәгариф тармагында

Төп тема— хезмәткә өйрәтү

Узган чәршәмбе көнне районда директорлар киңәшмәсенең шәһәрнең икенче мәктәбе базасында үткәрелүе тикмәгә генә түгел. Әлеге мәктәп уку елына әзерлек буенча беренче урынга чыккан иде. Семинарда катнашучылар иң элек дәресләрдә булдылар, аннан хезмәткә өйрәтү, автоэш кабинетларын, ял бүлмәсе һәм бассейны булган спорт залы, теплицаны карадылар.

Семинарның теоретик өлеше актлар залында үтте. Район халык мәгарифе бүлеге инспекторы Н. А. СЕМЕНОВ мәктәпяны тәҗрибә участоклары хезмәткә өйрәтү кабинетлары эшен оештыру турында сөйләде, методик киңәшләр бирде. Район методик кабинет җитәкчесе В. М. Камалова август конференциясендәге методик күргәзмәгә йомгак ясады, аттестация үткәрү мәсьәләләренә кагылды.

Район халык мәгарифе бүлеге мөдире Н. Х. Абдуллин 2 нче мәктәптә хезмәт тәрбиясе бирүнең югары дәрәҗәдә алып барылуын билгеләде, бүгенге көндә район мәктәпләрендә әлеге юнәлештә эшне бермә-бер яхшырту кирәклегенә басым ясады. Семинарда шулай ук агымдагы мәсьәләләр дә каралды.

Һәр кешегә— бер отыш

Быел укытучылар көне уңаеннан үткәрелгән лотерея уеннары нәкъ шулай—һәр педагогка ниндидер отышка исәпләп оештырылды.

Шәһәр педагоглары— мәктәпләр, музыка мәктәбе, 99 нчы СПТУ, мәктәпкәчә яшьтәге балалар учреждениеләре работниклары өчен беренче тапкыр оештырылган бу лотереяны әйберләр белән тәэмин итүдә район җитәкчелеге ярдәме зур түгел. Анда чит илдә эшләнгән келәмнәр, паласлар, электр самоварлары, чәйнекләр, йорт җиһазлары, сәгатьләр һәм ихтыяҗ зур булган товарлар уйнатылды.

Моннан тыш укытучылар өчен азык-төлек наборы да әзерләнде.

Р. ИБРАҺИМОВА.

Шәһәргә—күчтәнәч!

Башта шәһәр кешеләре Синдряков исемендәге колхоз машинасын әйләнеп, ышанмыйча читтән уздылар: булмаганны! Кем инде хәзерге көндә бушлай ризык таратып утырсын ди? Берәр хикмәте бардыр әле! Әмма бераздан кыюраклар машина янына килүгә аларның сумкаларына кызыл чөгендер төяүләрен күреп башкалар да шунда юнәлделәр. Тиздән машина кузовындагы эре-эре кызыл чөгендерләр хуҗалык сумкаларына, сетка һәм пакетларга күчә башлады.

Без синдряковлыларның бу күчтәнәченнән тәмле ризыклар әзерләп, табын артына утырган саен күп тапкырлар рәхмәт укый-укый аларны искә алырбыз әле.

Норлат халкы исеменнән Г. МИХАЙЛОВА.

Безгә язалар

План арттырып үтәлде...

«РОССИЯ» КОЛХОЗЫ. Хуҗалыкның шатлыгы зур бүген: 1 октябрьгә алар чөгендерне җыеп, тулысынча дәүләткә тапшырып бетерделәр. Колхоз уңганнары чөгендер тапшыру планын да районда беренчеләрдән булып арттырып үтәделәр: планда каралган 3680 тонна урынына 3800 тоннадан артык татлы тамырны заводка озаттылар. Инде чөгендер чәчелгән җирләрдә туңга сөрү дә үткәрелде.

x x x

Маллар кайтарылды

3 октябрь көнне хуҗалык маллары җәйләүдән кышкы биналарга күчерелде. Маллар әйбәтләп ремонтланган, агартылган абзарларга кайттылар. Ремонтны Евгений Кулагин, Анатолий Терентьев җитәкчелегендәге ике бригада үткәрде. Алар бер товарлыклы-сөтчелек һәм бер товарлыклы-дуңгызчылык фермасына капиталь ремонт ясадылар, түбәләрен алыштырдылар, инде агарту эшләрен Владимир Елизарович Михеев җитәкчелегендәге махсус звено башкарды. Хәзер терлекчеләр күчеш чорында бераз кимегән продукцияне кайтарып салу өчен тырышалар.

Ю. ВЛАДИМИРОВ.

Кышлату башланды

«ИГЕНЧЕ» КОЛХОЗЫ. Хуҗалык җәмәгать терлекләрен җылы биналарга 16 сентябрьдә үк күчерде. Фермалар аңа әйбәтләп көйләнгән иде. Таһир Фәссаховның төзүчеләр бригадасы сыер фермаларында да, сарылар асраласы биналарда да ремонтны үзвакытында һәм сыйфатлы үткәрде. Шулай итеп, терлекчеләр өчен кышлату чоры башланып китте. Игенчеләр аны уңышлы үткәрүне, елны әйбәт күрсәткечләр белән тәгәлләүне максат итеп эшлиләр.

Р. АБДРАХМАНОВ,
баш агроном.

● Авыл һәм аның киләчәге

Аерылганны аю ашый

КАТЛАУЛЫ, болганчык заманда яшибез. Ата улны, ана кызны белми дигәндәй. Базар мөнәсәбәтләренә күчәбез дип, тормышның асты өскә килде. Бәяләрнең үсүенә чик-чама юк, бүген бер төрле, икенче көнне исә әллә күпмегә арткан була. Аларның кайчан тотрыклы буласын берәү дә белми.

Болары күңелне бер яктан борчый. Икенчесе — законнар үз көчендә түгел. Дистәләрчә еллар яшәп килгән элемтәләр берьюлы өзеп ташланды. Билгеле инде, һәр тармакта җитештерү көннән-көн кими. Тәртип, дисциплина калмады, башкасын әйткән дә юк, армиядә дә шул ук хәл. Демократия дигән булып анархия тамыр җәя бара. Бу җәһәттән мин ихтыярсыз үткәнебезгә күз салам. Ул чакта КПСС бар иде, тәртип бар иде. М. Горбачев аны акрынлап таркатты һәм ташлап качты. Хәзерге демократларга ничек ышанырга? Үткән ел союзны саклау турында бөтен халык референдумы булды, анда күпчелек уртак илне саклауны яклап тавыш бирде. Өч кеше — Б. Ельцин, Л. Кравчук, С. Шушкевич Беловежа тынлыгында бер өстәл артына утырып сөйләштеләр дә БДБ төзелүен игълан иттеләр.

Минем сүзем икенче темага кагыла, авыл кешесе буларак колхоз турында. Ә моны илдән аерып карап булмый, авыл, аның экономикасы, андагы мөнәсәбәтләр тулаем җөмһүрият тормышы белән тыгыз бәйләнгән. БДБдагы, җөмһүрияттәге бу күренешләр авылга да тискәре йогынты ясамый калмый, шуңа күрә сүземне алардан башладым.

Базар мөнәсәбәтләренә күчү авыл тормышына да тирән үзгәрешләр кертә. Аның беренчесе бәяләр белән бәйле. Промышленность продукциясенә бәяләр ай үсәсен көн үсә һәм аны предприятиеләр үзләре куя. Ә авыл халкы җитештергәне исә һаман заказ үтәүгә китә. Анысы бер хәл, азык-төлекнең бәясе һаман чикле, җитештерүче аны базар бәясенә сата алмый. Мондый шартларда колхозлар яши алмый. Моны үзебезнең Ульянов исемендәге колхоз мисалыннан гына әйтә алам. Агымдагы елга кадәр хуҗалык экономик яктан районда иң ныклылардан саналды, үзисәбендә даими акчасы бар иде. Быел дәүләттән бурычка алырга туры килде. Икмәк һәм башка төр продукция сатып аны түләдек, тик экономик мөстәкыйльлегебез күпмегә барыр, әйтүе кыен. Ә башка, әлегәчә дә әҗәткә алып яшәгән колхоз-совхозлар турында әйтәсе дә юк. Шулай булгач, киләчәге өметле була алмый.

Бүгенге тәртиптә, әйткәнемчә, колхозлар яши алмый, хуҗалык итү формаларын, авылдагы экономик мөнәсәбәтләрне үзгәртү зарури. Бериш кабинетларда утыручы теоретиклар фермер хуҗалыклары төзеп ансат кына мул продукция алырга мөмкин дип саныйлар. Ләкин бу реаль җирлеккә нигезләнмәгән фикер генә. Шуны ачыклап карыйк әле. Көнбатыш Европада, Америкада булсын фермер хуҗалыклары хутор тибындагы торак пунктлардан, бер яисә берничә гаиләдән тора. Аны безгә «күзне йомып кына» күчерү мөмкин түгел. Бездә йөзләрчә йортны берләштергән авыллар аз түгел. Инфраструктура бүтән, социаль проблемалары катлаулы. Ялгыз фермер өчен, мәсәлән, клуб, медицина пункты, сәүдә, көнкүреш хезмәте күрсәтү службалары күздә тотылмый — зур авылда алар кирәк. Социаль ярдәмгә мохтаҗ карт-корыларга булышу да фермер кулыннан килә торган эш түгел. Фермер хуҗалыклары оештырганда мәсьәләнең бу ягын исәпкә алмый ярамый.

Мәсьәләнең икенче ягы да бар, фермер хезмәтенә алынучылар бик аз. Фермер булу, үзенә тигән җирне эшкәртү өчен техникасы, ягулыгы кирәк. Бүгенге бәяләргә аларны сатып алу өчен крестьянның мөмкинлеге юк. Техникасын кайда, ничек ремонтларга? Болары да исәпкә алынмаган. Крестьян (фермер) бүгенге шартларда ничек кенә тырышса да, чыгымнарын каплый алмый — бөләчәк. Бу уңайдан шуны да әйтик, чит, капиталистик илләрдә дә фермер хуҗалыкларына дәүләт һәрьяклап ярдәм күрсәтә. Фермерлар үзләре дә ялгыз гына эшли, яши алмауларын беләләр, төрле кооперативларга берләшәләр, күмәк хуҗалык итәләр. Бүгенге крестьян психологиясе белән дә мөстәкыйль көн итүгә әзер түгел инде.

Күмәклеккә аерым тукталу урынлы. Колхоз да күмәк хуҗалык, димәк, аны таркату кирәк түгел. Алдан ук сорау буласын сизеп торам. Колхоз илне авыл продукциясе белән тулы тәэмин итә алмый, диячәкләр. Андый кешеләрнең дәлиле бар: җирне хосусый милек итмичә, аңа чын хуҗа һәм көткән нәтиҗә дә булмый, янәсе. Мондый фикер белдерүчеләргә алдан бер нәрсәне әйтәсем килә: алда ук язганымча, ялгыз эшләп яшәп булмый. Аерылганны аю ашый, дип әйткән борынгылар. Икенче хакыйкатьне дә читкә кагып булмый, күмәк хуҗалык та бүгенгечә яши алмавын бәян иткән идек.

Нишләргә? Бүген җирне кисәкләргә бүлеп, аңа ызаннар салып яшәү мөмкин түгел. Җирне хосусыйлаштыру, аерым кешеләргә бирү белән килешә алмыйм. Бу мәсьәләдә Татарстан Республикасының халык депутаты Ф. Бәйрәмова белән килешәм, ул җирне хосусыйлаштыруга каршы. Мин дә шул фикердә.

Колхозчының хезмәткә мөнәсәбәтен үзгәртүгә, ул һәр эшне үзенеке кебек итеп эшләсен өчен нишләргә? Тиешенчә материаль кызыксындырырга, хуҗалыкка тулы мөстәкыйльлек бирергә кирәк. Әлегә кадәр аның төрле алымнары кулланылды. Мисал өчен подряд коллективлары оештырылды, аренда алымы кертеп каралды. Тик берсе дә нәтиҗәлелекне күтәрүгә тиешенчә этәргеч була алмады. Сәбәбе бер генә, нинди форма кертелсә дә, крестьян үзе җитештергән продукциягә хуҗа була алмады, бәйле булып калды. Хезмәткә түләү вакытында экономистлар артык продукция өчен эш хакын кисә килделәр. Шуңа бу коллективлар яшәеш таба алмады. Крестьян чын хуҗа булса, хезмәтенең соңгы нәтиҗәләреннән файдалана алса, күмәк эшләп җитештерүчәнлекне күтәрү белән кызыксыначак. Авылга икенче категория итеп караудан туктамыйча, андагы тормыш-көнкүреш проблемаларын тулы хәл итмичә, колхозларны ничек кенә үзгәртсәң дә муллыкка ирешү мөмкин түгел.

Һәм соңгысы. Крестьянга ирек бирү турында сүз алып барабыз икән, беренче итеп шуннан башлыйк: хуҗалык итүнең нинди формасы отышлы, аны ул үзе сайласын. Югарыдан әмер белән дистәләрчә еллар буе аның кул-аягын «бәйләдек», ашлыгын тулысынча дәүләткә озатып бардык, кызыксынуын бетердек. Мөстәкыйльлек аркылы, күмәк хезмәт белән генә крестьянның җиргә мөнәсәбәтен үзгәртергә мөмкин, минемчә.

В. ГАЗИЗОВ.
Ульянов исемендәге колхоз.

Канәгать калдылар

«Агропромхимия» район берләшмәсе. Коллективтан лаеклы ялга киткән 18 пенсионер исәпләнә, аның 5се бүген дә безнең арада хезмәтен дәвам итә әле. 1 октябрь көнне берләшмә аларның һәммәсен Өлкәннәр көне уңаеннан оештырылган тантанага чакырды. Ул берләшмә ашханәсендә чәй табыны артында барды, анда берләшмә начальнигы И. И Мөхәммәтҗанов коллектив исеменнән бәйрәмнәре белән котлады. Тантанага килгән ветераннар М. Усманов, Степановалар яшь җитәкчеләргә рәхмәт белдереп, киләчәктә дә өлкән буын белән элемтәне нык тотарга киңәш бирделәр.

Ә андый аралашу, буыннар очрашуы бик кирәк. Әнә ветераннар берберсен ничек сагынышканнар, сөйләшеп сүзләре, уртаклашып хатирәләре бетми. Аларны бит озак еллар янәшә хезмәт кенә түгел, бергә күтәргән авырлыклар, бер-берсенә ярдәмләшү, уртак шатлыклар да берләштерә. Хәзер дә алар берләшмә тормышыннан хәбәрдар булып торырга телиләр икән, аларга ярдәм күрсәтергә дә һәрчак әзерләр.

Өлкәннәр бу хакта өстәл артында да шул хакта сүз алып бардылар, шундый игътибар күрсәтелүеннән бик канәгать калдылар.

Тантанада аларга бүләкләр тапшырылды. Аның җылы атмосферасы һәркемнең күңелендә озак сакланыр дип уйлыйм.

Х. ЯҺУДИН,
«Агропромхимия» район берләшмәсе профсоюз комитеты рәисе.

Рөстәм Габбасович Хәбибуллин «Чишмә» колхозында абруйлы кешеләрнең берсе. Дистә еллар буе эретеп-ябыштыручы-тимерче булып эшли ул. Гадел, таләпчән, һәркем белән уртак тел таба белә.

— Шул сыйфатлары өчен механизаторлар хөрмәт итәләр дә үзен, — ди колхозның баш агрономы Ә. Гыйззәтуллин.

Ә Хуҗиәхмәт Сәгыйров «Чишмә» колхозында моторлар җыючы булып эшли. Кышларын ул авыл хуҗалыгы машиналарын ремонтлау звеносында була, җәйләрен тракторга утыра. Бу хезмәттә дә күпләр өчен үрнәк ул.

РӘСЕМДӘ»: «Чишмә» колхозы эретеп-ябыштыручысы Рөстәм Хәбибуллин һәм механизатор Хаҗиәхмәт Сәгыйров эш вакытында.

Н. Азизов фотосы.

● Татарстан тарихыннан

Бөтенесе дә фронт өчен!

1942 елның сентябрендә республика газеталарында басылган күп санлы типик хәбәрләрнең берсен укучыларга җиткерәбез.

«Кыш якынлашу белән сугышчыларыбыз өчен җылы киемнәр әзерләү эше Татарстанда яңа көч белән җәелдерелде. Мехкомбинат эшчеләре фронтовиклар өчен 300 данә бүрек, 3250 пар мех бияләй тегеп озаттылар, 150 пар җылы чолгау әзерләделәр. Болардан тыш, якшәмбе өмәләре ясап, аннан килгән 120 мең сум акчага киез итекләр, кыска туннар, телогрейкалар булдырдылар..

Татсоюз аппаратында эшләүче работниклар Кызыл Армиягә җылы киемнәр алу өчен соңгы көннәрдә 17 мең сумнан артык акча тупладылар.

(«Кызыл Татарстан» газетасы, 4 сентябрь, 1942 ел).

Татарстан яңалыклар агентлыгы (ТАН).

Популяр басмалар

Матбугатка язылу кампаниясе дәвам итә. Бәяләре югары дию генә аз, чамадан тыш күтәренке бүгенге көндә һәркем 1993 елда нинди басманы алдыру турында уйлана. Моңа гаҗәпләнер урын да юк: үткән еллардагы кебек теләгән һәр басманы киләсе елда алдыру мөмкин түгел, сайларга туры килә. Мин, газета укучы буларак, «Ватаны Татарстан»ны алдырырга киңәш итәм. Һәм мен ни өчен.

Бүгенге көндә бик кү указлар, пособиеләр, ком пенсацияләр, пенсияләр буенча инструкцияләр бә ян ителә. Бу газетад профсоюз активистлары газета укучылар өчен шу документларны, аларга аңлатма биреп бара тор ган рубрика бар.

Бу рубрикада монна тыш отпусклар, социал пособиеләр һәм льготала шул мәсьәләләргә кагы лышлы указлар. Татар стан Республикасы Ми нистрлар Кабинеты ка рарлары һәм башкала турында материаллар басыла.

Бер сүз алган уңа дан газета укучылары Россиянең атналык профсоюз газетасы «Җи һәм хезмәт»кә («Земл и труд») язылырга- к ңәш итәм. Анда экономи социаль һәм хокук мәс әләләре буенча аңлатм лар бирелә. Газета авыл проблемалары, ан яңарту, белгечләр, юрис лар, экономистлар, кул тура әһелләре, хезмәт и ләре хатлары да ур алачак. Язылу бәясе безнең мөмкинлекләр тәңгәл килә. Предпри тиеләр өчен бу басман 6 айга язылу бәясе 1 сум, индивидуаль подп чиклар өчен 120 сум.

Безнең гаилә өчен популяр, баштан ал азаккача укыла торга — «Дуслык» газетас билгеле. Ул безнең ләргә район яңалыклар алып килә, үзебездә ба торган вакыйгалардан бәрдар итә. Аның бит рендә гаиләнең һәр чле — олылар һәм балал өчен дә кызыксын укырлык материаллар сыла. Шуңа күрә һич икеләнми язылдык Бигрәк тә бәясе бе (елга 78 сум) ул без ишегә кулай һәм реа Башка газета укучы да аңа теләп язылыр уйлыйм.

Е. ШАШОРИНА

● Кыска хәбәрләр

Бәйрәм адреслары буйлап

Өлкәннәр көне эчкерсез аралашу, күңелле чәй табыны, игътибарлылык шартларында үтте. Урыннардан кергән хәбәрләр шул хакта сөйлиләр.

x x x

АЗЫК КОМБИНАТЫ. Мул гына өстәл артына комбинатның барлык пенсионерлары җыелды. Аларга 1 әр мең акчалата ярдәм, 250 сумга исәпләнгән продуктлар җыелмасы тапшырылды.

x x x

НОРЛАТ ШИКӘР ЗАВОДЫ өлкәннәренә 1 әр мең сум ярдәм әле күптән түгел генә тапшырылган иде. Бу көнне аларга ит, он таратылды.

x x x

РАЙОН СОЦИАЛЬ ТӘЭМИНАТ БҮЛЕГЕ. Ветераннар чәй табыны муллыгына хәйран калдылар, чөнки бу көнне тәэминат хезмәткәрләре иң яхшы блюдога конкурс-күргәзмә дә игълан иткәннәр иде. Ветераннарга кечкенә генә булса да бүләкләр дә тапшырылды.

x x x

«МАМЫК» СОВХОЗЫ. Өлкәннәрнең иң яраткан ризыгы нәрсә? Әлбәттә, бал! Совхоз үз картларын шул шифалы нигъмәт белән сөендерергә булды.

x x x

РАЙОН ҮЗӘК БОЛЬНИЦАСЫ. Пенсионерлар өчен кичә бирелә дә тантана үтте, район культура йорты агитбригадасы да чыгыш ясады. Ветераннар җылы кабул итүдән канәгать таралыштылар.

Икмәк Италия мичендә пешә

Күптән түгел Лениногорск районының «Зеленая роща» совхозында яңа пекарня ачылды. Ул «Лениногорскнефть» идарәсе тарафыннан төзелде. Монтаж эшләрен һәм җиһазларны урнаштыруны Италия белгечләре башкарды. Алар бирегә август башында килгәннәр иде.

Пекарня өчен җиһазларны «Татнефть» берләшмәсе сатып алды. Италиядән килгән икмәк пешерү остасы совхозның берничә кешесен чит ил җиһазлары белән эш итәргә өйрәтте.

Нефтьче гаиләләре һәм совхоз эшчәннәре бик канәгать: яңа пекарня сменага саен 500 килограмм хуш исле икмәк өлгертеп торачак.

Татарстан яңалыклар агентлыгы (ТАН).

ХУҖА

Безз аны җәйге лагерьдан эзләп таптык. Карда янында карап торырга әле яшь, киң җилкәле, нык ир-ат басып тора иде. Фуражкасы астыннан безгә тере, бераз хәйләкәр кара күзләр төбәлгән иде. Йөзендә бераз гаҗәпләнү дә, сорау да. Әмма биредә кунаклар килүгә озак гаҗәпләнмиләр, аларны кыенсынмыйча, тыныч, үз дәрәҗәләрен һич онытмыйча каршы алалар. Ферма хәлләре турында тел тибрәтүгә сүз тиз ялганып китте.

Тема безнең өчен күнегелгән булса, әңгәмәдәшебез өчен иң төп, иң мөһим иде.

Шамил Саттаров, районның гына түгел, республиканың арендаторларыннан берсе, югары продукция алуларын иң элек азыкның сыйфатына бәйләде. Шунда ук малларны тиешенчә карауның әһәмиятен дә яшермәде. Аның фикеренә колак салмый мөмкин түгел. Узган елда бит арендаторлар һәр сыердан 4000 килограмм сөт савып алдылар, группада 4600—4700 әр килограмм сөт бирүче малкайлар да бар. Үрчем дә начар булмады —100 баштан 103 бозау. Җай гына аккан сөйләшүебез үзебез дә сизмәстән Шамилнең шәхси хуҗалыгына килеп терәлде. Ул да бик аз түгел. Үз терлекләреннән тыш, Саттаровлар гаиләсе совхоздан симертергә үгезләр дә алалар икән.

Гаиләләре авыл исәбе буенча уртача—алты кеше. Өч бала, аннан тыш, Шамилнең әнисе—Шәрифҗамал апа. Бу кечкенә коллективта һәркем үз вазифасын төгәл белә һәм кисәтүләрсез башкара. Ир-атлар хуҗалык мәшәкатьләренең күп өлешен үз өсләренә алалар. Хатын-кызларга өй эчендәге эшләр һәм фермада сыер

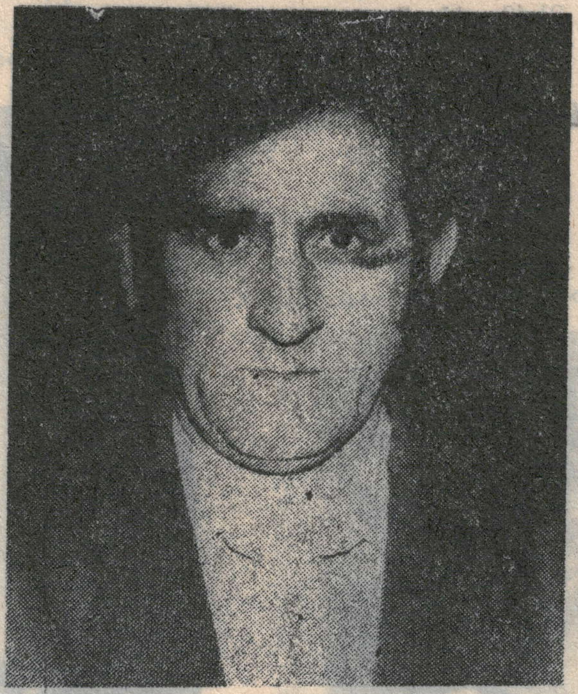

саву кала. Бөтен семья бергә җыелганда бик күңелле. Әмма балалар ата-аналар йортында озак юанмыйлар шул, читкә омтылалар. Менә аларның өлкәнләре Рамилгә дә тиздән армиягә китәргә, әлегә әтисе белән бергә фермада эшли. Кызлары Гөлчәчәк тә соңгы елын укый. Авылдан китмәскә исәпләсә дә, алда тормыш ничек буласын кем белгән әле.

Шамил үзе дә кайчандыр зур шәһәрдә бәхетен сынап караган иде. Армиягә китәр алдыннан 4 ел Куйбышевта яшәде. Ә менә хәрби хезмәттән соң туган авылына кайтты: туган як, ата-ана җире тартты аны. Ә бәлки яшь Зәйнәпнең очкынлы күзләре, ягымлы көлүе тарткандыр? Ни булса да булгандыр инде, әмма Шамил авылда тәпләнергә карар кылды. Ныклап торып, гомергә төпләнергә. Әлегә шулай, ул теләгәнчә бара. Менә инде балалар да үсеп җитеп киләләр, төпчеге Ильмира да кул арасына керә башлады, тугры юлдашы Зәйнәпкә дә күпләр «апа» дип эндәшәләр. Әмма Шамил өчен ул картаймый, элеккедән дә якынрак. Тормыш йөген бергә җигелеп тарталар бит, кайгысы да, шатлыгы да —һәммәсе уртак. Ә бергә яшәгән елларда һәрнәрсәне уртага салып хәл итәргә өйрәнделәр алар.

Аренда турында сүзләр йөри башлагач та Сатдаровлар үз көчләрен исәпләп, икәүләшеп 50 баш савым сыерын карый алабыз дигән нәтиҗәгә килделәр. Сөйләшә торгач, әти-әниләре дә бу яңа эштә катнашып карарга теләк белдерделәр. Шулай итеп, 1982 нче елда «Рассвет» совхозында Сатдаровларның аренда звеносы барлыкка килде. 200 баш савым сыерын үз карамагына алган арендачылар коллективы дус һәм тату эшли, мул продукция җитештерә һәм сезнең белән без дә аларның хезмәт җимешләреннән авыз итәбез.

Кояш нурлары әле җәй юмартлыгы белән җирне җылыта, әмма көзге сүлпәнлеге белән искән җил чабуларны тарта, әрсезләнеп чәчләрне тарата. Без сүзчән әңгәмәдәшебез һәм аның янәшәсендә атын кочаклап торган улы Рамил белән хушлаштык. Ат хуҗасы белән аерылышу көне якынайганны сизгәндәй, борыны белән аның битенә төртелә, җилкәләренә сыена, ялын яшь хуҗасының култык астына куя иде. Бу самими якынлыкны, туган як хатирәсе итеп, күңелендә озак саклар яшь солдат. Ә бәлки нәкъ шул хатирә аны туган җиренә тартып торыр? Ә бәлки аның да шыңгырау тавышлы үз Зәйнәбе егетне мәңгелеккә авылына бәйләп куяр? Бусы әлегә билгесез, әмма бер нәрсә бәхәссез: эш сөючән Саттаровлар туган төбәк өчен беркайчан артык булмаслар.

РӘСЕМДӘ: «Рассвет» совхозы арендаторы Ш. Сатдаров.

Г. ХӘЛИУЛЛИНА.

02 хәбәр итә

Агымдагы елның 8 аенда районда 269 җинаять эшләнгәнлеге мәгълүм булды. Бу исә узган елның шул чоры белән чагыштырганда 58 гә күбрәк. Шулардан 242 җинаять ачылган. Шуның 51е—авыр җинаять булып бәяләнә, 4 үтерү очрагы теркәлгән. Җинаять җаваплылыгына тартылган 22 хулиганлык очрагы, 19 фатир басу, 17 шәхси автомототранспортны урлау, 49 шәхси әйберләр урлау, 66 дәүләт милкен урлау очрагы теркәлгән, 1992 елның 25 сентябренә кадәр район эчке эшләр бүлегенә төрле җинаятьләр һәм вакыйгалар турында 83 гариза һәм белдерү керде. 30 факт буенча җинаять эше кузгатылды, калганнары буенча тикшерү алып барыла яки закон буенча җинаять эше кузгату кире кагылган.

Урлашу очраклары буенча 16 эш кузгатылды. Мәсәлән, 22 августта урман промышленносте хуҗалыгы ОРСы кибетеннән материаль байлыклар урланган.

Августның 29 ыннан 30ына каршы төндә, «Сельхозтехника» складыннан авторезина урланган. Сентябрьнең 3енә каршы төндә Чуваш Мәнҗесендәге тулы булмаган урта мәктәптән 2 дано компьютер, «Чирмешән» колхозының запас частьләр складыннан «Москвич» автомашинасының запас частьләрен урлыйлар.

Сентябрьнең 7сенә Иске Чаллы авылында яшәүче Маслова И. С. үзенең ирен үтерә Әлегә очраклар буенча тикшерү бара.

Быелның 8 аенда вак хулиганлык эшләгән өчен 918 кеше административ җаваплылыкка тартылды. Җәмәгать урыннарында исерек хәлдә йөргән өчен 956 кеше тоткарланды. көмешкә кайнаткан өчен 98 кешегә штраф салынды.

Спиртлы эчемлекләрне даими кулланучы 68 кеше исәпкә алынды һәм дәвалануга җибәрелде. Шулардан 15е 1—2 ел дәвамында ЛТП шартларында мәҗбүри дәвалача.

1992 елның 14 июленнән Россия Федерациясе президенты Указы белән административ хокук бозучылар өчен штрафлар күләме арттырылды. Мәсәлән, җәмәгать урыннарында аек булмаган килеш йөргән өчен штраф элек 25 сумнан 50 сумгача күләмдә түләнсә, яңа указ нигезендә бу күләм 50 сумнан алып 400 сумга кадәр артты.

Д. МӨХЕТДИНОВ,
милиция өлкән лейтенанты.

Район газетасына язылу ничек бара?

Мәгълүматлар 1992 елның 1 октябренә.

Почта бүлекләре	Дуслык	Дружба	Туслах
Мамык	3	127	1
Сәләнгеш	—	158	—
Бутаиха	2	43	2
Елаур	42	53	41
Төрнәс	7	122	3
Тимерлек	—	35	26
Егоркино	—	39	8
Якушкино	28	30	95
Вишневая Поляна	—	52	33
Каравыл Тавы	1	63	11
Кизләү	33	1	—
Богдашкино	—	72	8
Иске Чаллы	—	102	5
Түбән Чаллы	35	112	27
Андреевка	—	67	67
Бикүле	—	—	—
Илюткино	17	39	—
Чулпан	47	26	—
Биләр Озеро	—	—	—
Гәйтән	15	64	7
Фома	142	—	—
Иске Әлмәт	121	22	—
Колбай Мораса	14	—	—
Иске Әмзә	55	—	—
Ерепкино	2	35	143
Яңа Иглай	154	13	18
Урта Камышлы	—	16	59
Заречный	4	17	—
Кычытканлы	109	—	—
Киекле	159	—	—
ГО—1	20	72	—
ГО—2	20	70	—
ГО—3	52	60	20
Шәһәр	100	587	9
Барысы	1182	2091	583

x x x

Газеталарга язылу башланганга 1 ай үтте. Беренче нәтиҗәләр әлегә күңелне сөендерерлек — район газетасы укучысыз калмас кебек. Без үзебез дә, элеккечә, укучыларыбызның өметләрен акларга тырышачакбыз. Турылыклы укучыларыбызга район сулышын тоярга булышырбыз, һәр вакыйганы үз вакытында яктыртырга бурычлы икәнебезне истән чыгармабыз.

Район газетасы битләрендә республика яңалыклары да урын алыр. Ә укучыларыбызның хатлары безнең арадагы дуслыкның ныклыгын тәэмин итүче буын буларак һәрвакыт игътибар үзәгендә булыр. Газета битләрендә белгечләрнең чыгышлары, һәртөрле киңәшләр, алдынгы хуҗалыклар һәм хезмәт коллективлары, авыл һәм шәһәр хезмәтчәннәре турында тасвирлама—язмалар, иң яңа мәзәкләр урын алыр.

Безнең газетага язылырга ашыгыгыз!

«Дуслык»ның еллык бәясе дә башка күп кенә район газеталарыныкыннан күпкә арзан, әмма эчтәлеге алардан һич тә калышмый!

Язылыгыз, үкенмәссез!

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

СИШӘМБЕ
6 ОКТЯБРЬ.

ТАТАРСТАН КАНАЛЫ

7.00—8.00 «Чулпан». Информацион-музыкаль программа.
18.05 «Сәяхәтчеләр альманахы».
18.25 «Язучы фикере». Айдар Хәлим.
19.00 Татарстан.
20.00 Әлли-бәлли-бәү.
20.15 Тапшырулар программасы

ОСТАНКИНО КАНАЛЫ

6.00 Яңалыклар.
6.20 Иртәнге гимнастика.
6.30 Иртә.
8.50 Мультфильм.
9.00 Яңалыклар.
9.20 «Ясная Поляна җырлары».
11.00 Футбол күзәтү.
11.30 «Тормыш ваклыклары». 2 нче серия.
12.00 Яңалыклар.
12.25 «Джамайка». 1 нче серия.
13.20 «Синең Валентин абыең». Кыска метражлы фильм.
13.55 «Театр». Нәфис фильм. 1 нче серия.
15.00 Яңалыклар.
15.25 «Эшлекле хәбәр».
15.40 «Блокнот».
15.45 Документаль фильм.
16.45 «Уолт Дисней күрсәтә.
17.05 Кечкенә концерт.
17.15 «Безнең арада, кызлар арасында».
18.00 Концерт.
20.00 «Тема».
20.45 Тыныч йокы, нәниләр.
21.00 Яңалыклар.
21.40 Режиссер А. Вайди фильмнары. «Сугыштан соңгы пейзаж».
23.20 «Һәркем үзенеке турында».
23.30 «Кремль стенасы артында».
00.00 Яңалыклар.
00.25 Документаль фильм.
01.10 Спорт программасы.

«РОССИЯ» КАНАЛЫ

8.00 «Хәбәрләр».
8.30 Эшлекле кешеләр вакыты.
8.50 «Ретушсыз».
9.45 «Хайваннар дөньясында».
10.45 «Поручик Голицын, күңелегезне төшермәгез».
11.40 «Щелыков турында мәхәббәт һәм уфтану белән».
12.00 «Поезд—Голливудка». Нәфис фильм.
13.40 Крестьян мәсьәләсе.
14.00 Хәбәрләр.
14.20 Россия Конституция суды залыннан.
16.00 Телебиржа.
16.30 «Унбиш яшьлек капитан».
17.00 «Ерак Көнчыгыш».
17.15 «Арзамас-16».
17.45 Яңалыклар.
20.20 «Санта-Барбара». 82 нче серия.
21.10 «Эшлекле даирә».
21.35 «Цветаевалар йорты».
23.00 Хәбәрләр.
23.25 Спорт каруселе.
23.30 Россиянең Конституция суды залыннан.
00.30 Россия Федерациясе ЮС сессиясе.
00.30 Мариинск театрында сезон ачылу.

ЧӘРШӘМБЕ
7 ОКТЯБРЬ

ТАТАРСТАН КАНАЛЫ

7.00—8.00 «Чулпан». Информацион-музыкаль программа.

17.10 Балалар өчен фильм.
18.45 «Эшлекле яңалыклар».
19.00 «Татарстан».
19.30 «Мирас» журналы белән очрашу.
20.15 Әлли-бәлли-бәү.
20.25 Тынлы оркестр уйный.
20.55 Тапшырулар программасы.

ОСТАНКИНО КАНАЛЫ

6.00 Яңалыклар.
6.20 Иртәнге гимнастика.
6.30 Иртә.
8.50 Мультфильм.
9.20 «Байлар да елый».
10.05 «Брэйн ринг».
10.55 Документаль фильм.
11.15 «Безнең арада, кызлар арасында».
12.00 Яңалыклар.
12.20 «Джамайка». 2 нче серия.
13.30 «Домино белән рояль өчен этюд». Нәфис фильм.
17.15 «Безнең музыкаль клуб».
18.00 Яңалыклар.
18.20 Дәүләтара «Останкино» каналы тәкъдим итә.
18.40 «Вагон-03». 2 нче тапшыру.
19.10 «Байлар да елый».
19.55 Документаль фильм.
20.45 Тыныч йокы, нәниләр.
21.00 Яңалыклар.
21.40 «М. Захаров мовизмнары».
22.40 «Һәркем үзенеке турында».
22.50 «Синсез үткән бер ел». Нәфис фильм.
00.00 Яңалыклар.
00.25 «Бар да мөмкин».

«РОССИЯ» КАНАЛЫ

8.00 «Хәбәрләр».
8.25 Эшлекле кешеләр заманы.
9.00 «Сәяси олимпта».
9.55 «Игътибар, төшерәм».
10.10 «Яшь чакта күңел ачарга кирәк...»
10.50 «Музыка мастерское».
11.50 Мультфильм.
12.00 «Коралланган һәм бик куркыныч». Нәфис фильм.
13.35 «Тинко».
13.40 Крестьян мәсьәләсе.
14.00 Хәбәрләр.
14.40 Россиянең Конституция суды залыннан.
16.00 «Хосусыйлаштыру».
16.30 «Россия моңнары».
20.55 «Санта-Барбара».
21.45 «Әйдәгез, хәл итик».
22.00 «Бизнес һәм сәясәт».
23.00 Хәбәрләр.
23.25 Спорт каруселе.
23.30 Россиянең Конституция суды залыннан.
00.00 Россия Федерациясенең ЮС сессиясе.
00.30 «Оркестр». Музыкаль фильм-балет.

ПӘНҖЕШӘМБЕ
8 ОКТЯБРЬ

ТАТАРСТАН КАНАЛЫ

7.00—8.00 «Чулпан». Информацион-музыкаль программа.

18.10 Мультфильм.
18.20 «Айгөл» балалар вокаль ансамбле чыгышы.
18.40 Сәет Раинбәков җырлый.
19.00 Татарстан.
19.30 Депутат каналы.
20.10 Әлли-бәлли-бәү.
20.20 Тапшырулар программасы.

ОСТАНКИНО КАНАЛЫ

6.00 Яңалыклар.
6.20 Иртәнге гимнастика.
6.30 Иртә.
8.50 Яңалыклар.
9.20 Документаль фильм.
9.30 Христиан диненең изге Сергеена багышланган юбилей акты тантанасы.
13.30 Кинозарисовка.
13.35 «Станция каравылчысы». Нәфис фильм.
14.40 Документаль фильм.
15.00 Яңалыклар.
15.20 «Телемикст».
16.05 «Блокнот».
16.10 «Уолт Дисней тәкъдим итә...»
17.00 Документаль фильм.
17.40 «Тавыш: мәдәният, тикшеренүләр һәм комментарийлар».
18.00 Яңалыклар.
18.20 «...уналтыга кадәр һәм өлкәнрәк».
19.00 «Вагон-03». 3 нче тапшыру.
19.30 Байлар да елый.
20.15 «Максима».
20.45 Тыныч йокы, нәниләр.
21.00 Яңалыклар.
21.40 Лото «Миллион».
22.10 М. Цветаеваның тууына 100 ел тулу карата.
22.50 «Хәрби ревю»
23.15 «Мөслим Мога... евта кунакта».
00.00 Яңалыклар.

«РОССИЯ» КАНАЛЫ

8.00 «Хәбәрләр».
8.30 Эшлекле кешелә... вакыты.
8.55 «Бизнес һәм сәясәт...
9.50 Христиан програ... масы.
10.20 «XX гасыр кад... ларда һәм кадрлардан тыш.
11.20 «Дуслар йорты»
11.50 «Алтын шпора»
12.20 «ТВ-ателье».
12.35 «Санта-Барбара» 83 нче серия.
13.25 Мультфильм.
13.35 «Тинко».
13.40 Крестьян мәсьәлә... се.
14.00 Хәбәрләр.
14.20 Россиянең Консти... туция суды залыннан.
16.00 «Базарга өйрәнер... гә».
16.30 «Пилигрим».
17.15 Яңалыклар.
17.30 «Сергей Радонежский».
20.20 «Санта-Барбара».
21.10 «Хроно».
21.40 «Әйдәгез, хәл итик».
21.50 «СКВ».
22.00 «Ватаным минем».
23.00 Хәбәрләр.
23.25 «Спорт каруселе».
23.30 Россиянең Конституция суды залыннан.
00.00 Россия Федерациясе Югары Советы сессиясендә.
00.30 «Сәнгать мәйданы.

Шушы көннәрдә Якты Күл авылында яшәүче әтиебез Камил Нурулла улы Хәнәфиевка—52, әниебез Роза Гаяз кызына 45 яшь тулды. Бергә гомер итүләренә дә тиздән 26 ел була.

Гомерегез узсын шатлык белән,
Юлыгызга гөлләр сибелсен!
Туган көнегезнең һәрбер таңы
Сезгә бары бәхет китерсен!

Иң изге теләкләр белән балаларыгыз: Радик—Нурсинә, Люция—Фаил, Гөлсинә, яраткан оныкларыгыз Ләйсән, Фирдүс, Линар, Лилия, кода-кодагыйларыгыз.

«Норлатнефть» НГДУсы администрациясе һәм профсоюз оешмасы капиталь төзелеш бүлегенең элекке хезмәткәре.

ЛЫКОВА НИНА ВАСИЛЬЕВНАның вакытсыз вафат булуын тирән кайгы белән белдерә һәм мәрхүмәнең туганнарының, якыннарының хәсрәтен чын күңелдән урталаша.

МӨХӘРРИР В. В. ИСХАКОВ.

Учредительләр: редакциянең хезмәт коллективы һәм халык депутатларының Октябрь район Советы.

Редакциянең адресы: 423000, Норлат шәһәре, К. Маркс урамы, 19. Телефоннар: мөхәррир 2—12—14, 2—22—81; мөхәррир урынбасары һәм советлар тормышы бүлеге 2—10—44; рус теленә тәрҗемә итү буенча мөхәррир урынбасары 2—14—16; чуваш теленә тәрҗемә итү буенча мөхәррир урынбасары 2—15—63; авыл хуҗалыгы бүлеге 2—10—44; яңалыклар һәм промышленность бүлеге 2—22—51; җаваплы секретарь, хатлар, массалар белән эшләү, радиотапшырулар бүлеге, бухгалтерия һәм реклама бүлеге 2—18—67; фотокорреспондент 2—15—63.

Газетаның басылу сыйфаты турында типография директорына түбәндәге телефон белән мөрәҗәгать итәргә: 2-10-54.

Газетаны Фидания ХӘЙРЕТДИНОВА җыйды. Нина ТОЛМАЧЕВА верстка ясады. Клара БОБКОВА басты. Корректор—Зөлфия ВӘЛИЕВА.

Күләме—1 басма табак.

«Дуслык» газетасы атнаның сишәмбе, пәнҗешәмбе, шимбә көннәрендә чыга һәм рус, чуваш телләренә тәрҗемә ителә.

Татарстан Республикасы информация һәм матбугат Министрлыгының Норлат-Октябрь типографиясе. Тираж 3751. Заказ 119.